

УДК 338.001.36

І. Маркович

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

РЕГІОНАЛІЗАЦІЯ СВІТОВОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПРОСТОРУ ЯК ПРОЯВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Актуальним завданням сучасних науковців, які розглядають глобалізацію як загальносвітову характеристику, є намагання вийти на певний рівень політико-економічних узагальнень і прогнозів щодо майбутньої спрямованості вектору глобалізаційних процесів. Так, Ян Шолте, узагальнює різні трактування “глобалізації” і зводить їх до п’яти наступних ключових детермінант, які відображають історичний та сутнісний характер перебігу економічних процесів [1, с. 15-17]: глобалізація як інтернаціоналізація, глобалізація як лібералізація, глобалізація як універсалізація, глобалізація як вестернізація або модернізація, глобалізація як детериторізація.

Дослідження, пов’язані із просторовою структурою глобальної економіки, підтверджують неспівпадіння політико-адміністративних кордонів країн із економічними межами локальних ринків. На думку А. Печчеї, “інтеграція в єдиний світовий простір дає змогу більш ефективно регулювати міжнародне життя, а відповідно до цього вона є найбільш ефективним способом співіснування. Проте, такий стан справ не відповідає інтересам великих держав, а також низці егоцентричних держав. Тому необхідно переосмислити ідею національної держави, щоб знайти шляхи для перетворення нинішньої світової системи у світове співтовариство” [2]. Така думка є гостро актуальною сьогодні, адже трансформація міждержавних взаємодій повинна знайти своє відображення у зміні законодавства більшості держав, принципах організації виробництва, механізмах узгодження правових, соціальних та економічних аспектів розвитку членів інтеграційного угруповання.

Залежно від сфер суспільного життя, в яких відбуваються певні форми об’єднання між державами, можна визначити такі основні типи процесів глобальної інтеграції, як: економічна, політична, культурна, інформаційна інтеграція, кожна з яких більшою чи меншою мірою впливає на рівень розвитку держави.

Форми міжнародної інтеграції різняться залежно від початкових станів учасників різного роду об’єднань, критеріїв гомогенності соціально-економічного розвитку та умов протікання міждержавних процесів. Усталеним є підхід, відповідно до якого інтеграційні форми міжнародної взаємодії змінюють одна одну за траєкторією «Зона преференційної торгівлі – Зона (асоціація) вільної торгівлі – Митний союз – Спільний ринок – Економічний союз – Політичний союз»

Проте, існує думка щодо можливого формування ще вищого щабля інтеграційних утворень – Регіональної єдності (союзу), що пов’язано із наявною диспропорційністю розвитку окремих «точок» або «центрів» об’єднання, яка повинна нівелюватися або мінімізуватися саме у формі Регіонального союзу.

Отже, регіоналізація поряд із інтеграційними тенденціями є беззаперечною тенденцією сучасного світового економічного простору.

Література:

1. Scholte J. A. Globalization. A critical introduction / J. A. Scholte.– London: Palgrave, 2000. – 361 p.
2. Печчеи А. Человеческие качества / А. Печчеи. – М.: «Прогресс», 2005. – 348 с.